
OBSAH

PŘEDMLUVA	9
I. OBECNÝ ÚVOD	11
1. PŘEDMĚT A METODY VÝVOJOVÉ PSYCHOLOGIE	11
1.1 Vymezení předmětu vývojové psychologie	11
1.2 Činitelé psychického vývoje	12
1.2.1 Dědičnost	12
1.2.2 Prostředí	16
1.3 Způsob realizace psychického vývoje	21
1.3.1 Genderová diferenciacce psychického vývoje	23
1.4 CNS jako organický základ psychických funkcí	24
1.4.1 Rozdíly ve struktuře a funkci CNS závislé na pohlaví	29
1.5 Obecné znaky psychického vývoje	30
1.6 Teorie psychického vývoje	36
1.6.1 Psychodynamické teorie vývoje osobnosti	36
1.6.2 Teorie kognitivního vývoje	46
1.6.3 Teorie socializačního vývoje založené na učení	52
1.7 Metody vývojové psychologie	56
II. DĚTSTVÍ	63
1. PRENATÁLNÍ OBDOBÍ	63
2. NOVOROZENECKÉ OBDOBÍ	67
3. KOJENECKÉ OBDOBÍ	71
3.1 Vývoj poznávacích procesů v kojeneckém věku	74
3.1.1 Vývoj zrakového vnímání	75
3.1.2 Vývoj motorických schopností	78
3.1.3 Vývoj poznávání na bázi senzomotorických aktivit	81
3.1.4 Význam rozvoje paměti	85
3.2 Vývoj sluchového vnímání a základů řeči	88

3.2.1	Vývoj vnímání a porozumění řečovým podnětům	89
3.2.2	Vývoj předřečové aktivity	93
3.3	Emoční vývoj	96
3.4	Socializace	99
3.4.1	Průběh socializace	103
3.4.2	Rozvoj vztahu s matkou	107
3.4.3	Vztah s otcem	115
3.5	Vývoj vztahu k sobě, sebepojetí kojence	115
4.	BATOLEČÍ VĚK	118
4.1	Vývoj a význam motorických dovedností	119
4.1.1	Význam rozvoje pohybových aktivit ve vztahu k vlastnímu tělu	119
4.1.2	Význam rozvoje pohybových aktivit ve vztahu k okolnímu světu	120
4.2	Vývoj poznávacích procesů	122
4.2.1	Vývoj paměti	131
4.3	Vývoj jazykových schopností a dovedností	134
4.3.1	Vývoj sémantické složky	135
4.3.2	Vývoj gramatické složky	137
4.3.3	Vývoj fonologické složky	140
4.4	Emoční vývoj	142
4.5	Socializace	145
4.5.1	Proměna vztahu s matkou	147
4.5.2	Vztah s otcem	149
4.5.3	Vztah se sourozenci	151
4.5.4	Komunikace	152
4.5.5	Normy chování, premorální uvažování a jednání	154
4.5.6	Sociální učení: nápodoba a identifikace	158
4.6	Vývoj dětské osobnosti	160
4.6.1	Sebepojetí batolete	164
4.6.2	Vývoj genderové identity	167
5.	VĚK HRY – PŘEDŠKOLNÍ OBDOBÍ	173
5.1	Vývoj poznávacích procesů	174
5.1.1	Kresba, hra a pohádky	183
5.1.2	Chápání prostoru, času a počtu	188
5.1.3	Vývoj paměti	191
5.2	Vývoj verbálních schopností	194
5.3	Emoční vývoj	196
5.4	Socializace	202
5.4.1	Rodina, vztahy s rodiči a sourozenci	204

5.4.2	Vztahy s lidmi mimo rodinu	210
5.4.3	Vývoj sociálních vlastností a dovedností	216
5.4.4	Normy chování a morální uvažování	219
5.4.5	Komunikace	224
5.5	Vývoj dětské osobnosti a sebepojetí	225
5.5.1	Vývoj genderové identity	229
6.	ŠKOLNÍ VĚK	236
6.1	Vývoj poznávacích procesů	238
6.1.1	Vývoj percepce	238
6.1.2	Vývoj myšlení, zpracování informací a řešení problémů	241
6.1.3	Vývoj paměti a pozornosti	255
6.2	Vývoj jazykových kompetencí	260
6.3	Emoční vývoj	261
6.4	Vývoj autoregulačních mechanismů	264
6.5	Socializace	266
6.5.1	Rodina, vztahy s rodiči a sourozenci	268
6.5.2	Škola	283
6.5.3	Vrstevnická skupina	292
6.5.4	Normy chování a morální uvažování	299
6.5.5	Komunikace	304
6.6	Vývoj dětské osobnosti a sebepojetí	305
6.6.1	Vývoj genderové identity	309
III. DOSPÍVÁNÍ		321
1.	OBDOBÍ DOSPÍVÁNÍ – ADOLESCENCE	321
1.1	Tělesná proměna a její význam	326
1.2	Vývoj poznávacích procesů	332
1.2.1	Vývoj myšlení, zpracování informací a řešení problémů	332
1.2.2	Vývoj paměti a pozornosti	339
1.3	Emoční vývoj	340
1.4	Vývoj autoregulačních schopností	343
1.5	Socializace	346
1.5.1	Rodina, vztahy s rodiči a sourozenci	350
1.5.2	Škola	362
1.5.3	Vrstevnická skupina	371
1.5.4	Nástup do zaměstnání	390
1.5.5	Sociální percepce a komunikace	393
1.5.6	Normy chování a morální uvažování	396

1.6	Vývoj osobnosti a identity dospívajících	402
1.6.1	Vývoj genderové identity	421
	SEZNAM LITERATURY	437
	DOPORUČENÁ LITERATURA	455
	JMENNÝ REJSTŘÍK	457
	VĚCNÝ REJSTŘÍK	463